

РЕШЕНИЕ

№ 3012

гр. София, 04.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 12.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **948** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр. с чл.1 от ЗОДОВ и е в стадии след отмяна Решение на АССГ от страна на ВАС и връщането му за ново разглеждане от друг съдебен състав при спазване на дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

Образувано е по искова молба на [фирма] [населено място] срещу Агенция по заетостта-гр. С. за заплащане на обезщетение за претърпени в имуществени вреди в размер на 262 926,74 лева вследствие отмяна на Акт с рег. № 2116-002#4/27.04.2016 година на Главен директор на ГД“ЕФМП“ при Агенция по заетостта от страна на АССГ, ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, както и мораторна лихва за забава в размер на 5039,83 лева от деня на забавата-31.07.2020 година до датата на подаване на исковата молба.

В исковата молба се твърди, че ищецът е възстановил посочената сума вследствие на издадения Акт от 27.04.2016 година разсрочено, като впоследствие актът , с който е посочено да бъде възстановена сумата е отменен и дружеството е обедняло с тази сума, която е превело. Иска се да бъде осъден ответникът да заплати посочените суми. Претендират се и сторените по делото разноски .

В съдебно заседание, ищецът- [фирма]-гр. С., редовно и своевременно призован, се представлява от адвокат Е., редовно упълномощен, който поддържа исковата молба и моли да бъде уважена. Заявява претенция за присъждане на разноски.

Ответникът по иска- Агенция по заетостта – [населено място], редовно и своевременно призван, се представлява от юрисконсулт К., редовно упълномощен, който оспорва исковата молба по основание и размер и заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП-прокурор М. изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата молба и моли да бъде отхвърлена.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

На 24.01.2013 година между Агенция по заетостта- [населено място] в качеството на договарящ орган и [фирма] [населено място] в качеството на бенефициент е сключен Договор за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проект“ Ефективно бъдеще за [фирма] с квалифициран персонал, като бенефициентът поел задължение да изпълни Проекта при спазване на изискванията на Договора, като е договорено, че общата сума на приемливите разходи/ допустимите разходи за изпълнение на Проекта възлиза на 466 983,20 лева, като предоставяната от Договарящия орган безвъзмездна финансова помощ възлиза на 70% от общите приемливи разходи и безвъзмездната финансова помощ не може да надхвърля 326 888,24 лева.

С Писмо рег.№2116-0032-2 от 25.03.2016 година, Главен директор на ГД“ЕФМП“ -ръководител ДО при Агенция по заетостта уведоми ищеца, че следва да възстанови средства в размер на 251 919,96 лева

Ищецът депозирал възражение срещу Писмото за възстановяване на сумата, което обаче е отхвърлено с Писмо рег. N 2116-00-32-4 от 27.04.2016 година на Договарящия орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 към Агенция по заетостта.

На 19.05.2016 година, ищецът е уведомен от ответника с Писмо, че приема предложения от него погасителен план за разсрочено плащане на дължимите суми, посочени като подлежащи на възстановяване.

Ищецът съобразно изготвения и одобрен Погасителен план е направил плащания, както следва: на 28.07.2016 година е платена първата сума 62 979,99 лева, на 29.08.2016 година още 62 979,99 лева, на 30.09.2016 година –отново 62 979,99 лева, на 31.10.2016 година-73 351,04 лева и на 23.11.2016 година 635,73 лева/ факти, установяващи се от приложените по делото платежни нареждания 27,28,29,30 и л.31.

Срещу това второ Писмо от 27.04.2016 година, ищецът подал жалба до АССГ, като първоначално по адм. дело N5325/2016 година с Решение на АССГ е отменено същото, но с Решение N 8524 от 25.06.2018 година по адм. дело №14082/2017 година по описа на ВАС Решението на АССГ е отменено и делото е върнато за ново разглеждане.

С Решение №1944 от 21.03.2019 година, постановено по адм. дело N 6601/2018 година по описа на АССГ отново е отменено Писмо №2116-00-32-4 от 27.04.2016 година.

Решението на АССГ е оставено в сила с Решение № 10590/ 31.07. 2020 година по адм. дело N 7733/2019 година на ВАС.

По делото е назначена, изслушана и неоспорена от страните съдебно- счетоводна експертиза, като в заключението си вещото лице е дало подробен отговор на

въпросите, поставени му като задача, а разпитан в съдебно заседание, експертът заявява, че поддържа заключението.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба срещу НАП за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява основателна и доказана по отношение на иска за заплащане на обезщетение в размер на 262 926,74 лева. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожяеми, а при нищожните-с

констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки - незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по

съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконносъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник-Агенция по заетостта, която съгласно чл.2 от Устройствения правилник на Агенция по заетостта е юридическо лице със седалище С., тя е администрация към министъра на труда и социалната политика за изпълнение на държавната политика по насърчаване на заетостта, защита на пазара на труда, професионалното ориентиране и обучение на възрастни, както и за извършване на посредническа дейност по информиране и наемане на работа. Длъжностното лице, издало отмененото Писмо от 27.04.2016 година не е юридическо лице, а наред с това Главна дирекция "Европейски фондове и международни проекти", също не е юридическо лице. По силата на чл. 19,ал.1 от Устройствения правилник на Агенция по заетостта, Главна дирекция "Европейски фондове и международни проекти" дава становища по документи, изпратени от страна на Управляващия орган на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съгласно [чл. 25, ал. 4 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове \(ЗУСЕСИФ\)](#), проучва възможностите за кандидатстване по различни оперативни и донорски програми, в т.ч. програмите за трансгранично сътрудничество, програма за транснационално сътрудничество "Д." и други, извършва подготовка за кандидатстване на агенцията - в качеството ѝ на конкретен бенефициент, по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" и по различни донорски програми, в т.ч. отворени за кандидатстване бюджетни линии на ЕК, както и за ползване на различни финансови инструменти, разработва проектни предложения в съответствие с насоките/изискванията за кандидатстване на съответния управляващ орган,изготвя периодични отчети за изпълнението на проекти и програми, финансирани с европейски, международни и национални източници, и за подаването им към съответния управляващ/договарящ орган, поддържа и въвежда в информационните системи за управление и база данни в подкрепа на управлението на проекти, финансирани от Европейския съюз и други програми, финансирани с международни и национални източници, координира прилагането на изискванията за държавни и минимални помощи, когато агенцията е администратор по проекти, финансирани от Европейския съюз и други програми, финансирани с международни източници, при съобразяване с разпоредбите на съответните регламенти на Европейската комисия, прави предложения за системи от индикатори и критерии за мониторинг и оценка на програмите, финансирани от Европейския съюз и други програми, финансирани с международни и национални източници, и участва в разработване на указания за тяхното прилагане, разработва образци на договори между агенцията - в качеството ѝ на конкретен бенефициент, и работодатели/обучаващи организации в координация с другите компетентни дирекции, изпълнява, контролира и координира дейностите, свързани с участието на агенцията в проекти и програми, финансирани от международни и национални донори, осъществява наблюдение и контрол по изпълнението на проекти, финансирани от европейски и международни източници, включително чрез проверки на място, съобразно съответната методика, утвърдена от Министерството на труда и социалната политика или от изпълнителния директор на агенцията, до приключване на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2007 - 2013 г. изпълнява ангажименти на междинно звено, както и ангажименти по изготвяне на периодични отчети, поддръжка на система за финансова отчетност и поддръжка на

информационна система за управление на база данни, до приключването на многогодишната програма за периода 2007 - 2013 г. изпълнява функциите на Отговорен орган по Европейския фонд за интеграция на граждани от трети страни. Главна дирекция "Европейски фондове и международни програми и проекти" има териториални звена в регионалните служби. Осъществяването на функциите по ал. 1 и 2 се подпомага от служители, заемащи по трудово правоотношение длъжността "сътрудник по управление на европейски проекти и програми", назначени за срок до приключване на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", когато това е предвидено в длъжностното разписание.

На следващо място, пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи - юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции.

От събраните по делото доказателства е видно, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, вследствие отмяна на Писмо от 27.04.2016 година на Главен директор на ГД "ЕФМП" и ръководител на договарящ орган от страна на АССГ с влязло в сила съдебно решение. Безспорно, органът, издал Писмото от 27.04.2016 година е административен орган, действащ в изпълнение на нормативно възложени задължения и това по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност.

Следва да бъде посочено, че разпоредбата на чл.13 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи /КЗПЧОС/, ратифицирана със закон, приет от НС на 31 юли 1992 г. ,ДВ, бр. 66 от 14.08.1992 г., обн., ДВ, бр. 80 от 2.10.1992 г., в сила от 7.09.1992 г/. урежда правото на ефективни правни средства за защита и сочи, че всеки, чиито права и свободи, предвидени в тази конвенция, са нарушени, трябва да разполага с ефикасни вътрешноправни средства за тяхната защита от съответна национална институция дори и нарушението да е извършено от лица, действащи в качеството си на представители на официалните власти. Безспорно разпоредбата е приложим и по отношение на юридически лица/ в който дух е именно и ЗОДОВ/ и за да са ефикасни средствата за защита, те не трябва да бъдат ограничавани по никакъв начин и в нито един момент – нито в административната фаза на обжалване, нито в съдебната.

Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ, следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност, и с налагане на административни наказания Наред с другите правни форми на изпълнителна дейност - правотворческа, правоприлагаща и договорно-правна, класифицирани според предметно им съдържание и цел, тя представлява форма на административна /изпълнителна/

дейност, извършва се по административен ред чрез властнически метод, въз основа на законово предоставена административна компетентност.

В конкретната хипотеза, действително е налице отмяна на Писмо, което е издадено в резултат на административна дейност и то с влязло в сила Решение на АССГ. Основният спорен въпрос по делото е дали вредите, които претендира ищецът в размер на 262 926,74 лева са пряка и непосредствена последица от отмяната на акта- Писмото от 27.04.2016 година.

От доказателствата по делото е видно, че след като е издадено Писмото, ищецът е депозирал искане за разсрочване на сумите, които следва да бъдат възстановени ,това искане е прието, определен е погасителен план, като ищецът на 28.07.2016 година е платил първата сума 62 979,99 лева, на 29.08.2016 година още 62 979,99 лева, на 30.09.2016 година–отново 62 979,99 лева, на 31.10.2016 година-73 351,04 лева и на 23.11.2016 година 635,73 лева/ факти, установяващи се от приложените по делото платежни нареждания на лист 27,28,29,30 и.31/.

Безспорно издаденото Писмо от 27.04.2016 година и заплатените от ищеца суми се намират в отношение на обуславяща причина и следствие – ако не бе издадено Писмото, нямаше да бъде одобрен Погасителен план за разсрочено плащане и ищецът не би възстановил сумата в размер на 262 926,74 лева. Ето защо, издаването на акта и заплащането на сумите от ищеца не прекъсва причинно-следствената връзка между незаконосъобразния акт на държавния орган и претърпяната вреда. Писмото е *conditio sine qua non*/ условие, без което не може/ и служи като единствено фактическо основание за извършване на разходите за възстановяване на сумите. Ето защо, внесените суми в размер на 262 926,74 лева/ като посочени в писмото, подлежащи на възстановяване са в пряка връзка с незаконосъобразния административен акт и ако той не бе издаден, ищецът не би внесъл посочените суми. Единствената възможност на ищеца да възстанови направените разходи, с които безспорно е намалено имуществото му, е тази да претендира обезщетяването им по реда на ЗОДОВ.

Неоснователен е доводът на процесуалния представител на ответника по иска , че заплатената сума в размер на 262 926,74 лева– възстановени суми по договора не представлява пряка и непосредствена последица от увреждането. Напротив- ако не бе издадено Писмото от 27.04.2016 година, то и ищецът не би заплатили посочената сума.

В този смисъл, тези разходи за възстановяване на неоснователно заплатени суми и издаденото Писмо са типични и присъщи и безспорно са пряка и непосредствена последица от издаване на отмененото Писмото от 27.04.2016 година и ако то не бе издадено,самият ищец в настоящото производство не би ги превел и претърпените вреди- имуществени са свързани именно с издаването на отмененото Писмо от 27.04.2016 година.

„Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствена последица от увреждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е

липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". Основавайки се на това разбиране, гражданските съдилища и Върховния касационен съд безпротиворечиво приемат като вреди по смисъла на чл. 45 във връзка с чл. 51 от ЗЗД платените от гражданин с телесно увреждане хонорари за преглед и лечение от лекар и зъболекар, платените от собственик на увредена вещ хонорари за нейното възстановяване от съответен специалист, и други подобни, макар и да няма законово задължение да бъде потърсено съдействие от специалист в съответната област. Това е така, тъй като се приема, че разходите за хонорари на тези специалисти са неотменно свързани с увреждането, че без тяхна помощ увреденото лице не би се справило адекватно с последиците от това увреждане, и че те са породени единствено и само от това увреждане, и ако то не беше налице, те не биха били направени.

Водени от това разбиране, гражданските съдилища и Върховният касационен съд безпротиворечиво приемат като пряка и непосредствена последица от увреждането по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ и платените от гражданите хонорари за адвокатска защита в хипотезите на т. т. 1-7 на ал. 1 на чл. 2 от ЗОДОВ, макар и адвокатската защита да не е задължителна. Възникването и признаването на право на обезщетение от неправомерно увреждане не е функция и не зависи от неговия претендиран размер. Основно задължение на съда при тези производства е първо да установи дали искането се основава на действително настъпил в житейския мир правно релевантен факт - издаден незаконосъобразен ревизионен акт, отменен по съответния ред с помощта на адвокатска защита, за която ищецът е заплатил хонорар, и едва след това да установи неговия действителен размер." Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Всичко това сочи, че ако не бе издадено Писмото от 27.04.2016 година, то ищецът не би предприел действия по заплащане на сумите в Погасителния план и от там не би направил тези разходи, при което безспорно е налице увреждане в имуществената сфера на ищеца, довело до намаляване на неговия патримониум. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройкаване, пристрояване, подстройкаване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпяни загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на

задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. В съдебната практика е безпротиворечиво възприето доктриналното разбиране, че причинната връзка е обективен признак, защото съществува в обективната действителност независимо от желанията и волята на отделните лица, включително на извършителя на правонарушението/издателя на незаконосъобразния административен акт/. Причинната връзка е едностранна и необходима. Едностранна е, защото само неправомерното поведение трябва да причинява вредата, но не и обратното. Необходима е, защото винаги след проявлението на неправомерното поведение се проявява вредата. Необходимо е вредата да е "пряка и непосредствена последица" от противоправното поведение, което приложимо по отношение на причинната връзка при всички видове правонарушения /деликт, договорно неизпълнение, административно нарушение, престъпление/. Прекият и непосредствен характер е присъща черта на причинната връзка. П. поведение изпълнява ролята на необходимо условие, без което вредата не би се проявила. Причинната връзка между противоправното поведение и вредата като факт от действителността трябва да бъде доказана във всеки конкретен казус. Доказването на причинната връзка е в тежест на ищеца.

Вредите са доказани както по основание, така и по размер и касаят периода след издаване на Писмото до постановяване на отменителното решение на АССГ. Това обедняване/ претърпяна загуба/ безспорно е настъпило в имуществената сфера на ищеца и то на дати 28.07.2016 година, 29.08.2016 година, 30.09.2016 година, 31.10.2016 година и 23.11.2016 година/ когато са платени сумите по Писмото, подлежащи на възстановяване от страна на ищеца и затова заплатената сума от 262 926,74 лева следва да се квалифицира като вреда, непосредствено произтичаща от отменен незаконосъобразен административен акт.

Вредата, която претендира ищецът е доказана до този размер. В случая и при казаното по-горе, доказва се вредите, че са пряка е непосредствена последица от отмяна на Писмото от 27.04.2016 година и безспорно е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#).

Всичко това води до извод, че всички елементи от фактическия състав на отговорността, визирани в чл.1 от ЗОДОВ са налице, което прави исковата претенция основателна и доказана и предполага осъждане на ответника да заплати посоченото обезщетение в размер на 262 926,74 лева.

Що се касае до иска за заплащане на законната лихва/ която всъщност е мораторна лихва за забава/върху размера на обезщетението, считано от 31.07.2020 година до 08.10.2020 година в размер на 5039,83 лева то настоящият съдебен състав намира този иск за неоснователен и недоказан.

В [ЗОДОВ](#) няма изрична правна норма, която да сочи на дължимост на мораторна лихва върху обезщетението, при което следва да намери приложение нормата на [чл. 86 от ЗЗД](#). В съответствие с разпоредбата на [чл. 86, ал. 1 от ЗЗД](#) във вр. с [чл. 84, ал. 2 от ЗЗД](#) и в конкретната хипотеза налице е безсрочно задължение, за което длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора/ [РЕШЕНИЕ № 16917 ОТ 17.12.2013 Г. ПО АДМ. Д. № 2366/2013 Г.](#), III ОТД. НА ВАС, и [Решение № 667 по гр. д. № 1816](#) за 2008 г. на I ГО/ като изпадането на длъжника в забава да изплати обезщетението по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) е обусловено от отправянето на покана до него преди предявяването на иска, тъй като няма определен срок, в който следва да заплати определената парична сума като обезщетение. Това разрешение е напълно съответно на тълкуването, дадено в ТР № 3 по гр. д. № 3/95 г. на ОСГК относно момента, от който се дължи лихва върху обезщетение. Съгласно т. 4 от цитираното Тълкувателно решение, вземането за обезщетение става изискуемо от датата на влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен

акт. От този момент ответникът изпада в забава и се дължи мораторна лихва, но само и единствено, ако същият е бил надлежно поканен да заплати полагащото се обезщетение и въпреки отправената покана, не е заплатил обезщетението.

В конкретния случай на първо място, началният момент на претендираната и наречена законна лихва/ която всъщност е мораторна лихва за забава/ е от датата на влизане в сила на решението на АССГ отменително до датата на подаване на исковата молба-08.10.2020 година, но по делото липсват доказателства ищецът да поканил Агенция по заетостта да заплати полагащото се обезщетение и да е налице отказ за заплащането му, при което липсва и втората предпоставка-покана за заплащане на обезщетение. Всичко това води до недоказаност и неоснователност на този иск и предполага отхвърлянето му.

По иска за заплащане на законната лихва от датата на предявяване на иска 08.10.2020 година до окончателното изплащане на сумата.

Предвид основателността и доказаността на иска за обезщетение, претенцията за заплащане на законната лихва също е основателна и следва да бъде уважена. Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение за имуществени вреди е основателен, настоящият съдебен състав намира, че и исковата претенция за заплащане на законната лихва от датата на подаване на исковата молба - 08.10.2020 година до окончателното изплащане на сумите е основателна. В подкрепа на този извод е и т.4 то ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия, или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт ,тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#). В този смисъл е приетото по [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по гр. дело № 3/2004 г.](#) на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд. Съгласно т. 4 от цитираното Тълкувателно решение, вземането за обезщетение става изискуемо от датата на влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт. От този момент ответникът изпада в забава и се дължи мораторна лихва, но само и единствено, ако същият е бил надлежно поканен да заплати полагащото се обезщетение и въпреки отправената покана, не е заплатил обезщетението.

С оглед изхода на спора и в съответствие с разпоредбата на чл.10 от ЗОДОВ, претенцията на ищеца за присъждане на разноски е основателна и в негова полза следва да се присъдят разноски, съобразно с уважената част от иска. Съгласно нормата на чл.10,ал.3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесенията държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

Ищецът е заплатил държавна такса в размер на 25 лева, депозит за вещо лице в

размер на 150 лева и е представяван от адвокат, като в представения Договор за правна защита и съдействие от 12.01.2021 година заплатеното адвокатско възнаграждение е в размер на 5470 лева, получено от адвоката в деня на подписване на договора. Общият размер на разноските е в размер на 5 538.83 лева/съобразно с уважената част от иска и ответникът следва да бъде осъден да я заплати. Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски. Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най- голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия.

Ищецът не е дявал пертенизия за ипръсжадана на розонсик и пред касзинота инстанция и нмя азадължитлени указани ято старна ан вАС за пиръсжадан на разонсик в касационнто производство.

В полза на ответника по иска следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част от иска. Съгласно нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ -(Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.)-съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ, но тази норма Вярно е , че тази норма няма обратно действие](#) и изрично с Преходните и заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТГОВОРНОСТТА НА ДЪРЖАВАТА И ОБЩИНИТЕ ЗА ВРЕДИ(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2019 Г.) 29.11.2019 година в сила то 03.12.2019 година с§ 6. (1) е посочено, че [този закон](#) се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила, а неприключилите до влизането в сила на този закон производства се довършват от съдилищата, пред които са висящи, включително при последвало въззивно и касационно обжалване, но също така е вярно, че производството пред АССГ е образувано на дата 08.10.2020 година след влизане в сила на посоченото изменение на нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ и безспорно намира приложение в случая. ЗОДОВ предвижда възможност за присъждане на разноски по [чл. 10,ал.4](#) при установено осъществяване на процесуално представителство от юрисконсулт в допустимите хипотези. И доколкото законът допуска административният орган да упълномощи служител с юридическо образование за осъществяване на защитата по делото, то и представляваният правен субект има право на разноски, които изрично са предвидени в специалната норма. Прилагайки разпоредбата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ, съдът присъжда възнаграждение не в полза на юрисконсулта, а в полза на юридическото лице, което е защитавано от него, респективно в чиято структура се намира представляваният по този начин административен орган. След като възнаграждението се дължи не на юрисконсулта, а на бюджета на административния орган, който той представлява, реалното му заплащане е ирелевантно за реализиране на отговорността за разноски за загубилата делото страна по спора. При правна защита, осъществена от

юрисконсулт, страната не следва да доказва пряко направения разход, докато обратното е важно за всички случаи, в които се репарират разноски за адвокатско възнаграждение - ТР 6/2013 г. по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. Именно с оглед тези специфики на осъществяваното процесуално представителство, приравняването на юрисконсулта на адвоката досежно присъжданото възнаграждение е частично. В този смисъл виж: решение № 10/29.09.2016 г. по конст. дело № 3/2016 г. на Конституционния съд. **Разпоредбата на чл. 37 ЗПП препраща към НЗПП, където в чл. 24 е посочено, че по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лева/** . Съдът намира, че в полза на ответника по иска следва да бъде присъдено минимално възнаграждение в размер на 100 лева, тъй като делото не представлява правна и фактическа сложност, на проведените съдебни заседания е взел участие юрисконсулт К., при което определеният размер на възнаграждение-100 лева е справедлив и съответен на извършеното процесуално представителство по делото- оказаната правна помощ от юрисконсулта. Но тъй като възнаграждение се дължи съобразно с отхвърлената част от иска, то ищецът следва да бъде осъден да заплати юрисконсултско възнаграждение в размер на 1,88 лева.

Страните не са заявили претенции за присъждане на разноски в касационното производство, а и в отменителното решение на ВАС няма изрични указания в тази насока.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд С.-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА- ГР.С. ДА ЗАПЛАТИ НА [фирма]-гр. С. СУМАТА ОТ 262 926,74 ЛЕВА- обезщетение за претърпени имуществени вреди и представляващи неоснователно възстановени суми вследствие отмяна на Акт с рег. № 2116-002#4/27.04.2016 година на Главен директор на ГД“ЕФМП“ при Агенция по заетостта от страна на АССГ с Решение № 1944/21.03.2019 година, постановено по адм. дело № 6601/2018 година, влязло в сила на 31.07.2020 година, ведно със законната лихва за забава върху сумата от предявяване на иска -08.10.2020 година да окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА [фирма]- гр. С. СРЕЩУ АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА- ГР.С. ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА МОРАТОРНА ЛИХВА ЗА ЗАБАВА В РАЗМЕР НА 5039.83 ЛЕВА ВЪРХУ ГЛАВНИЦАТА ОТ 262 926,74ЛЕВА, СЧИТАНО ОТ ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА НА ОТМЕНИТЕЛНОТО РЕШЕНИЕ НА АССГ-31.07.2020 ГОДИНА ДО ДАТАТА НА ПОДАВАНЕ НА ИСКОВАТА МОЛБА-08.10.2020 ГОДИНА.

ОСЪЖДА АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА- ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА „ СИС [фирма]-ГР.С. СУМАТА ОТ 5 538.83 ЛЕВА- РАЗНОСКИ ПО ДЕЛОТО СЪОБРАЗНО С УВАЖЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКОВЕТЕ.

ОСЪЖДА [фирма]- ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА-ГР.С. СУМАТА ОТ 1,88 ЛЕВА-ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С ОТХВЪРЛЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКОВЕТЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: